

SKEPPERSTADS KYRKOMILJÖ

Runstenarna tillhör en brytningstid. De uppfördes på 1000-talet vid övergången mellan vikingatid och medeltid. Nära det södra hörnet av Skepperstads kyrkogård står en runsten med texten "Holme lät göra bron efter Torgöt, sin fader". Texten inramar dessutom ett inhugget kors. Av detta kan vi dra två slutsatser: För det första var Holme och Torgöt kristna att döma av korset. För det andra restes stenen troligen helt nära ett vattendrag eller sankområde där Holme uppfört en bro. Av texten förstår vi således att stenen inte står på ursprunglig plats. På 1600-talet stod runstenen på ägor till Skärsjö säteri, 2 km sydväst om kyrkbyn och på 1800-talet låg den som tröskelsten här i byn.

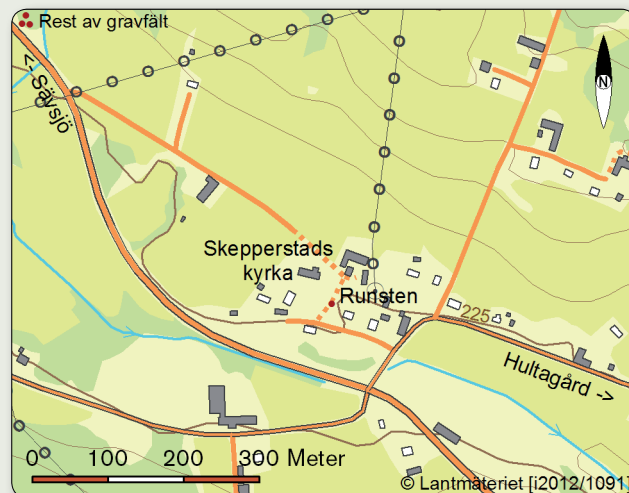
Kyrkobyggnaden i Skepperstad har anor ända tillbaka till det tidigaste kristna skedet. Genom att datera årsringarna i takstolarnas virke vet vi att kyrkan uppförts tidigast omkring 1160. Den bestod då av ett långhus, ett kor och en halvrund absid längst i öster. Efter hand tillkom ett torn, men detta revs på 1600-talet så att endast de nedre delarna återstod. I stället för tornet uppfördes en klockstapel av trä omkring 1710.

Under 1800-talet skedde stora förändringar av kyrkobyggnaden. Man uppförde ett nytt torn 1809 ovanpå det tidigare tornets kvarvarande murar. Klockstapeln hade nämligen träffats av blixten 1801 och brunnit ner. Församlingen genomförde även en tillbyggnad 1833–35. Denna innebar att de östra, smalare delarna av kyrkan – koret och absiden – revs och ersattes av en förlängning. På detta sätt utplånades det medeltida utseendet samtidigt som kyrkobyggnaden kunde upplevas som en då helt nyklassicistisk kyrka.

Skepperstads kyrka är ovanlig genom att den har ett yttertak av skiffersten. En anledning till detta är troligen att det låg en skiffergruva i Hörnebo drygt en mil söder ut. Uppgifter gör gällande att skiffertaket lades på kyrkan 1901.

Denna interiörbild från tidigt 1900-tal visar de målade kolonnerna vid sidan om altaret samt den enkla predikstolen på norrväggen. Till höger stod en kamin. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 70

HITTA HIT

Från länsväg 127 mellan Sävsjö och Vetlanda sväng söderut ca 7 km öster om Sävsjö. Efter knappt 6 km kommer man till Skepperstads kyrkby. Kyrkan ligger något nordväst om vägkorsningen.

Koordinater:

Koordinater: N 6356500 / E 485883 (SWEREF 99 TM)
// N 57° 21' 4,137", E 14° 45' 55,420" (WGS84)

Området kring kyrkan har förändrats en del sedan 1939 då denna bild togs. Till vänster står sockenstugan. Foto Jönköpings läns museum.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgrändar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställen varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

